

Vallavanema rubriik

Rauno Kuus

(Lühendatud versioon vallavanema aastapäevakõnest)

Õnnetlen teid kõiki Eesti Vabariigi 96. aastapäeval. 23. veebruaril 1918. aastal kuulutati avalikult Pärnus välja meie omariiklusele aluse pannud iseseisvusmanifest. Selle tähtsa dokumendi viimane lõik kõlab järgnevalt: **Eesti! Sa seisad lootusriikka tuleviku lävel, kus sa vabalt ja iseseisvalt oma saatust võid määrata ja juhtida! Asu ehitama oma kodu, kus kord ja õigus valitseks, et olla vääriliseks liikmeks kultuurrahvaste peres! Kõik kodumaa pojad ja tütreid, ühinegem kui üks mees kodumaa ehitamise pühas töös! Meie esivanemate higi ja veri, mis selle maa eest valatud, nõuab seda, meie järeltulijad põlvkondade kohustavad meid selleks.** Au ja kiitus neile, kes selle julge sammu astusid ja meie iseolemisele aluse panid. See ei tulnud kergelt, seda kõike tuli Vabadussõjas relvadega kaitsta. Täna hetkes on meie kohus oma riigi ajalugu mäletada ja Vabadussõja kangelasi au sees hoida. Peame seisma selle eest, et Eesti oleks jätkuvalt riik, kus saame vabalt oma saatust määrata ja juhtida. Riigile ja iseseisvusele olulistel päevadel tunneme uhkust, et on Eesti Vabariik, et oleme eestlased. Kahjuks kipub see patriotism argielus sageli kaduma igapä-

va murede varju. Samas tuleb siin selget vahet teha – riik kui isamaa ja riik kui päevapoliitika ja argielu. Me kõik armastame oma kodumaad, kuid sageli ei armasta me poliitikat ja hetkel valitsevat poliitilist olukorda. Meil kõigil on oma võimalus igapäevaelu paremaks muutmisele oma panus anda – olles parem kodanik oma riigile, tehes oma igapäevatööd südamega, väärtustades oma perekonda ja lähedasi ja panustades vastavalt võimalustele ja võimetele oma kodukoha ja riigi tegemistesse.

Kui vaadata Eestit kaugemalt ja neutraalse pilguga, siis on tegemist ühe tubli ja hakkaja väikeriigiga, kes tuleb endaga kenasti toime – riigimajandus on stabiilne, riigivõlg olematu, riigi juhtimine toimub ilma suuremate skandaalide ja prohakateta. Ja nii see ka on. Samas olles ise kõige selle toimuva sees, siis paistab nii mõndagi natuke teistmoodi. Üks asi on statistilised näitajad, mida mõjutavad meie edukad piirkonnad – Tallinn, Harjumaa, Tartu. Teine pool aga see, kuidas elab inimene kuskil maapiirkonnas. Jätkuv inimete väljavool nii Tallinna kui välismaale, maakoolide sulgemine, negatiivne iive jne. Meie ümber toimuvad täna hetkel protsessid, mida ei tohi eirata ja millega peab tegelema. Kui vaadata sündivuse andmeid, siis 2012. aasta põhjal näiteks Harjumaa sündis 46,9% Eesti lastest, kolm suuremat maakonda Harjumaa, Tartumaa ja Ida-Virumaa andsid kokku 68,9% sündivusest. Ülejäänud 12 maakonnas sündis seega kõigest 31% lastest. Samas toimub ka rahvastiku vananemine. Kõige suurem osakaal

eakaid 65-aastaseid ja vanemaid on Valgamaal 17,1% ja Jõgevamaal 17,3% rahvastikust. Mida aga teha, et sellised protsessid ei jätkuks? Kuidas teha nii, et maakas linna ei trügiks? Põllumajandusminister Helior-Valdor Seeder on 16. jaanuari Maalehes antud teemat lahanud. Eelnevalt sai mainitud, et Harjumaa on suurimad sissetulekud ja sünnib absoluutarvudes enim lapsi, samas vaadates aga sündinud laste arvu naise kohta, peab tõdema, et elatustase ja sündimus on Eestis pöördvõrdelises seoses. Tallinnas on 1,2–1,5 last naise kohta, mis on Eesti madalaim, samas enamikes Eesti väikestes omavalitsustes maapiirkondades (kuhu ka Puurmani vald kuulub) on keskmiselt 1,9–2,1 last naisele. Kas see pole paradoksaalne, et parimate võimaluste ja tingimustega piirkonnas on see näitaja kõige madalam? Samas vaid 14 Eesti väikeses omavalitsuses on sündivus rahvastiku taastootmise piiri ületavas vahemikus – 2,2 last naise kohta. Seda kohtades, kus puuduvad postkontorid, apteegid, koolid, lõpevad bussiliinid ning makstakse miinimumpalka, seal jätkub motivatsiooni hoolitseta järeltulija põlve eest.

Riik peaks suunama oma pilgu Tallinnast kaugemale. Kütuseaktsiis maksame ühtemoodi, aga külavahale asfaldtee ei ulatu, elektrihind on ühesugune, aga iga kõvema tuulega oleme ikka päevi elektrita. Ravikindlustust maksame samal määral, aga eriarstile Tartu jõudmiseks kulutame täiendavalt aega ja raha. Ühelt poolt on selge, et kui on vähe teenusetarbijaid, siis on teenusehind kõrgem ja seega tuleb maainimestel peale maksta. Teisalt tekib tarbijal jälle õigustatud ootus, et kui teenuse kvaliteet on halb, siis peaks selle hind odavam olema. Ja õigus on

mõlemal. Siin peaks riik vajalikke samme astuma ja arvestama regionaalseid erisusi ja mitte kõike ühtse mõõdupuuga võtma.

Ehkki on palju kitsaskohti erinevate valdkondade rahastamises, olen ma isiklikult veendunud, et täna saab siiski palju rohkem tehtud, kui 20 aastat tagasi. Sageli ei saagi rääkida tonaalsest rahapuudusest, vaid sellest, et meie ootuste ja tänaste võimaluste vahel on käärid ja tegelikult tunneme muret selle üle, et ei saa kohe ideaalile lähedast tulemust.

2013. aasta oli suur muutuste aasta. Peamine märksõna, mis 2013. aastat meenutama jääb, on kohalike omavalitsuste volikogude valimised. Puurmani vallas töid valimised kaasa üsna suure muutused – 11 volikogu liikmest on 7 uut inimest. Uued inimesed töid kaasa palju värsket energiat ja ideid, mis aitavad elu meie kodukohas paremaks muuta. Senine 4 kuu pikkune periood, mil uuel volikogul on olnud võimalik tegutseda, on olnud vägagi tõine – esmalt asjadega kurssiviimine, seejärel eelarve menetlemine, toetuste ülevaatanamine, struktuurimuudatused. Koostöö volikogus on olnud väga hea ja üksmeelne, otsustamist ei ole seganud poliitilised jõujooned, vaid ikka on lähtutud sellest, mis vallale hea. Suur tänu nii volikogu esimehele kui ka kõigile volikogu liikmetele.

2013. aastal toimusid suured muutused Puurmani valla hariduses – töö lõpetas Saduküla Lasteaed-Algkool ja Puurmani Gümnaasiumist sai põhiharidust andev Puurmani Mõisakool. Puurmani Gümnaasiumi viimane lend pani uhke punkti ühele peatükile kooli ajaloo – riigieksamitulemuste põhjal tehti koolide pingereas suur tõus ja oldi edetabelis väga kõrgel 30. kohal. See näitab, et koolis on

tööd hästi tehtud. Aitäh kõigile pedagoogidele. See tubli töö jätkub ka edaspidi ning kindlasti on oodata häid tulemusi mitmetelt olümpiaadidelt. Puurmani koolil oli 2013. aastal ka juubel – kool sai 90 aastaseks. Tegemist oli tõenäoliselt ühe kõige suurema osalejate arvuga juubelipeoga kooli ajaloo – kohal oli üle 500 vilistlase ning pidu pakkus positiivseid emotsioone veel pikaks ajaks.

Muudatused ei ole tühjaks jätnud ka Saduküla endist koolimaja. Seal tegutseb ühes majoosas Puurmani Lasteaia Saduküla filiaal ja teises pooles on endale ruumid saanud noortekeskus, eakad ja käsitööhuvilised. Tänu tublidele eestvedajatele on elu neis ruumides aktiivne ja tegevust jagub igale soovijale. Kindlasti üritame ühiselt seal projektide abil parandada ka ruumide olukorda.

2013. aastale tagasi vaadates meenub kindlasti ka veel mõttealguste läbiviimine. Mõttealguste algatajad kutsusid kahel korral kokku kõiki aktiivseid ja kaasa mõtelda soovivaid vallaelanikke, panustamaks kohaliku elu põnevamaks muutvatesse ideedesse ja tegevustesse. Positiivne oli kokkusaamiste eesmärk – mitte keskenduda sellele, mis on meil halvasti, vaid mõelda selles suunas, mida meie ise saame teha, et elu meie kodukohas parem ja huvitavam oleks. Neist kokkusaamistest kasvasid välja mitmed head ideed, mis juba osaliselt on ka ellu rakendunud ja osaliselt veel töös ja peagi teoks saavad.

2013. aastal jätkusid kontserdid Puurmani mõisas. Kõigil kordadel oli saal rahvast pungil ja piletid hulk aega enne õiget päeva välja müüdüd. Siin saalis on seisnud viimase aasta jooksul mitmed tuntud Eesti artistid – Noorkuu, Ott Lepland, Henrik

Sal-Saller, Raivo Tafenu, Koit Toome ja paljud teised. Kontserdid jätkuvad kindlasti ka edaspidi, sest meie loss on juba nii külastajate kui ka muusikute seas tuntust kogunud. Jõudu kõigile korraldajatele.

Valla seisukohalt on kohaliku elu edendamisel väga oluline roll ettevõtlusel. Just ettevõtjad on need, kes pakuvad meie inimestele tööd, maksavad palka ja makse. Keskmiselt töötas igas kuus valla elanikest 703 inimest. Suurimateks tööandjateks, kus meie valla inimesed töötasid, olid Puurmani Põllumajandusühistu (72), Härjanurme Mõis OÜ (32), Valio Eesti AS (28) ja Wesico Project OÜ (15). Ühes kuus maksti palkadeks keskmiselt kokku 479 366 eurot, mis teeb keskmiseks palgaks 682 eurot kuus. Sellelt summalt laekub ligi 11,5% vallale ehk keskmiselt 55 000 eurot kuus. Need numbrid tõestavad, kui oluline on ettevõtluse hea käekäik ühele omavalitsusele. Suur tänu ja jõudu kõigile meie tublidele ettevõtjatele ja nende töötajatele.

Oma igapäevaelus me pöörame pidevalt ja paljuski ka põhjendamatult suurt tähelepanu rahaga seonduvale. Loomulikult, ilma rahata ei saa, sest elementaarsete vajaduste rahuldamiseks peab seda jaguma. Ja nii ka vallas. Kuid tegelikkuses on valla tõeliseks rikkuseks inimesed. Seni, kuni teil on ettevõtlust, tegutsemistahet, on ka vallas elu. Täna kõiki seltsse ja seltsinguid, huviringe ja nende juhendajaid, just teie töö aitab argipäeva tuua rõõmsamaid hetki.

Plaane ja mõtteid, mida teoks teha, on kindlasti kõigil. Seega soovin kogu Puurmani valla rahvale julget pealehakkamist, jätkuvat tegutsemistahet ja kordaminekuid oma ettevõtmistes!

Palju õnne, Eesti Vabariik!

Mäluhundid sisustavad kevadisi talveõhtuid

Teisipäeval, 18. veebruaril toimus Puurmani Noortekeskuses mälumängu I voor. Mängu juhtis ja küsimused koostas Toomas Annuk. Võistkondi oli kokku seitse, küsimusi 25. Seis pärast I voor on järgmine:

1. Vald 39 punkti
2. Jakob 37 punkti
3. Laine 30 punkti
4. Metsamõisa 25 punkti
5. Pikknurme 20 punkti
6. Saduküla 17 punkti
7. Lembit 10 punkti.

Mälumängu II voor toimub 18. märtsil kell 17:30 Puurmani Noortekeskuses.

Kaija Raud

Kommentaari mängujuhilt

Mõned laused siis minu poolt vaadates. Üritus oli igati mõnus, loomulikult üksjagu nostalgiahõnguline. Võistlejaid oli meeldivalt palju. Tundus, et kõik vanema põlve mäluhundid, kellega analoogses situatsioonis paarkümmend aastat tagasi viimati koos olime ja kes teoreetiliselt tulla said, olid kohal. Alar Sööt välja arvatud. Lisandunud oli ka mitmeid nooremaid asjahuvilisi. Minu arvates kulges mänguprotsess täiesti normaalselt, õigete vastuste protsent tublilt ootuspärane, kõik võistkonnad väga vaprad, nulliringe minimaalselt. Võitjate arvates (see õnnestus neil napilt) oli küsimuste raskusaste paras. Oli meeldiv. Uued mänguvõõrud tulevad.

Toomas Annuk

Volikogu otsustas

20. veebruari istungil otsustati:

1. Kinnitada Puurmani valla „Huvihariduse ja -tegevuse kaasfinantseerimise kord.“

2. Esindajad EMOL Maa-päevale: RAUNO KUUS ja AARE JÄRVIK. Esindajate asendajateks: ARVO PENNONEN ja ÜLLAR SCHAFFRIK.

3. Anda mittetulundusühingule „Puurmani Priitahtlik Päästeselts“ (Puurmani alevik Tallinna mnt 6, registrikood 80366146) tasuta

kasutamiseks Puurmani vallale kuuluv vara järgmiselt: 1) Puurmani alevikus Tallinna mnt 6/1 asuv 2-korruselise garaaž (depoohoone) suletud netopinnaga 174,4 m² 2) alarmsõiduk SCANIA L 819 reg nr 309AVK. 2. Vara antakse tasuta kasutamiseks kümneks aastaks. Puurmani valla nimel sõlmib lepingu varade tasuta kasutamiseks vallavanem Rauno Kuus.

Jõgevamaa Maavanema autasu meie valda

Maavanem autasustas Jõgevamaa Kuldristiga Puurmani PÜ tegevjuhti Arvi Kinku. „Mul on hea meel, et olen saanud teha tööd nii, et seda on märgatud. Rõõmu teevad ka meie kandi haritud põllud ja et meil on võimalik tööd anda kuuekümmne seitsmele inimesele,“ rääkis autasustatu.

Puurmani vald tänas

1. Puurmani valla kõrgeim autasu – valla teenetemärk: Arvo Pennonen.
Arvo on Puurmani Vallavalitsuse abivallavanem, kelle eduka töö tulemusena on vald saanud üle 1,5 miljoni euro erinevate projektide rahastusi (KIK, Eas, Leader, PRIA).
2. Aasta Tegu 2013 - Perepäev
3. Aasta Tegija 2013 – Perekond Siil, mõttetalgute korraldamise eest
4. Aasta Sportlane 2013 – Grete Kukkk
5. Puurmani valla aukirjad
Leida Lään – Südamega tehtud töö eest Puurmani koolis
Helgi Kala – Südamega tehtud töö eest Puurmani koolis
Eda Sääsk – Südamega tehtud töö eest Puurmani koolis
Heli Priks – Südamega tehtud töö eest Puurmani Lasteaias Siilipesa
Anne Mägiso – Kodukoha väärtustamise ja Saduküla piirkonna külaelu edendamise eest
Mati Johanson - Pikaajalise töö eest päästjana ja Puurmani vabatahtliku päästekomando töö korraldamise eest
Villu Sinimets - Puurmani vabatahtliku päästekomando töö korraldamise ja südamega tehtud töö eest Puurmani Vallavalitsuses
Urve Mõlter – kodukoha väärtustamise ja valla elanike abistamise eest

Puurmani valla tänukirjad

- Jana Kuusk – Kokandusklubi käivitamise ja kodukoha väärtustamise eest
Maris Kukkk – Kodukoha väärtustamise ja vabatahtliku töö eest tugiisikuna
Elvi Vahtra – Südamega tehtud töö eest Puurmani mõisas
Hannes Kõressaar – Kaaskodaniku elu päästmise eest
Aivar Kukkk – Kaaskodaniku elu päästmise eest
Helve Laasik – Puurmani valla meediakajastuse ning sisuka koostöö eest

Arvo Pennonen.

Perekond Siil vallajuhtidega.

Ühispilet autasustatutest.

Kuidas elatakse valla raamatukogudes?

Meie vallas töötab teatavasti kolm raamatukogu: Puurmanis 2 ja Sadukülas 1. Töötajad on Katrin Aavik, Kaja Sääliits, Nelli Nõmm ja Inna Kübarsepp. Seoses koolide reorganiseerimisega vähenesid raamatukogudes lugejate arvud.

Puurmani Raamatukogu lasteosakonnas on kasutajate arv vähe langenu, aga laenutuste arv kolme aastaga 1729lt 1553ni. Langenu on ka kohallaenutuste arv, sest langenu on külastuste arv. Korraldatud on lisaks laenutamisele ka üritusi ja näitusi. Tähistati raamatukogupäevi, hõimupäevi, emakeelepäeva ja jõule. Huvitavateks näitusteks olid noore lugeja Sander Schaffriku fantastikaainelised joonistused ja noore fotograafi Triin Kuke fotod. Raamatukogus sai mängida lauamänge, lugeda eesti loomamuinasjutte. Hea koostöö on lasteaia õpetajate, mõisakooli pikapäevavähi õpetaja ja eesti keele õpetajaga. Tihti on Katrin ise lasteaia rühmi külastanud ja raamatuid tutvustanud. Sageli tulevad lasteaia rühmad raamatukokku. Ja loomulikult käivad õpetajad otsimas materjale rühmatundideks. Loetavamaks raamatuteks on noorsookirjandus ja kohustuslik kirjandus, näiteks „Meelis“, „Arabella“ ja K. Altmar „Makaagid ja majad“, K. Kurema „Liblika lein“. Loetavamad kirjanikud Leelo Tungal, Keitlin Priilinn ja Astrid Lindgren. Laste ajakirjadest

on loetavamad Täheke ja Hea Laps. Aktiivsemad lugejad on Berit Kukkk, Kaari Aavik, Triinu Sinimets ja Riini Kose.

Katrin Aaviku mured: Fond vajab korrastamist. Oleme proovinud tellida uuemat eesti lastekirjandust. Ruumid vajaksid sanitaarremonti, aga suvel peaks hakatama renoveerima kultuurimajas neid ruume, kuhu ka meie peaksime uued ruumid saama. E-raamatuid meil ei ole. Blogi on tehtud, lastetöö ei ole seal eraldi kajastatud. Edaspidi proovime lastetööd ka rohkem kajastada. Probleemideks on laste vähenemine lugemise, kui ikka õpetaja ei sunni, siis lapsed lugeda ei taha. Oleme eesti keele õpetajatega teinud nii et, enne vaheajale minekut on klass külastanud raamatukogu ja iga õpilane on valinud endale raamatu, mida ta siis õpetajale vastab.

Puurmani kooli raamatukogus töötab 11. aastat Nelli Nõmm.

Ka seal on märgata lugemishuvi vähenemist, loetakse põhiliselt kohustuslikku kirjandust. Väiksemad õpilased käivad pidevalt ruumilisi raamatuid ja loomaraamatute pilte vaatamas. Raamatukogus on toimunud lugemistunde, kus loetakse väiksematele raamatuid /muinasjutte ette. Lisaks saavad lapsed, kes ise hästi lugeda oskavad, raamatukogutöötajat selles osas aidata. Eriti meeldivad lastele kostümeeritud üritused, kus neid teenindab näiteks Sipsik

Puurmani Raamatukogu töötajad Katrin Aavik ja Kaja Sääliits.

või loeb muinasjutte hoopis Nõid. Erinevate tähtpäevade puhul on korraldatud teemakohaseid raamatu-näitusi, kirjanike sünnipäevadel pandud välja vastavaid raamatuid. Aktiivsemad lugejad ja raamatukogu külastajad on algklasside lapsed. Populaarsemad kirjanikud on läbi aegade Astrid Lindgren ja Eno Raud.

Nelli Nõmm: „Uute raamatute tellimisel arvestame õpetajate soove ja kirjandusõpikutes soovitatavate raamatute nimekirjadega. Kui õpilased käivad mõnda konkreetset raamatut küsima ja seda on veel võimalik tellida, siis oleme nende soovitusi arvestanud ja huvitavad raamatud tellinud. Üldiselt ostame õppekava täitmiseks vajalikke materjale. Suurenenu on raamatukogudevaheline laenus ehk meil puuduvad raamatud

saan võimalusel laenata valla- ja maakonna raamatukogudest. Laste lemmikud on ajakirjad Täheke ja Hea Laps.“

Saduküla raamatukogus oli lapsi-lugejaid 2013. aastal 17, eelmise aastaga oli vähenemine 7 lugeja võrra. Kuna õpilased käivad koolis mujal, siis külastavad nad ka rohkem sealseid raamatukogusid. Lasteaiaõpetajad laenuvad ettelugemiseks regulaarselt uusi lasteraamatuid. Kõige loetavam on kohustuslik kirjandus. Kui valida on, siis mida õhem raamat, seda parem. Kirjaniku nimi pole tihtipeale oluline. Lasteaiaõpetajad käisid raamatukogus „Täheke“ ja „Hea Laps“, neid loeti üsna vähe. Loobusin nende tellimisest. Tublimad lugejad on Vivian Kaarepere, Grete-Johanna Koll, Agnes Rahn ja Mariana Jõgi. Üritusi oli võimalik korraldada niikaua, kuni oli

kool. Mõõdunud aasta kevadpoolaastal toimus 4 üritust Saduküla Lasteaed-alkkooli õpilastele. Näitusi ja väljapanekuid raamatukogus uuendame muidugi iga kuu. Nüüd on alles ainult lasteaiaühm. Kuna lasteaialapsed on enamasti liiga väikesed (2-3-aastased), siis raamatukogus neile korraldada on keerulisem.

Näitusi korraldasin lastele 6: Nali puged raamatusse. Valik naljakaid raamatuid. (aprill – naljakuu), Palju õnne, külalateraga inimese! (Ellen Niit 85), Oled sa neid raamatuid juba lugenu? (Uued lasteraamatud), Kuidas vaarvanemad elavad? (Raamatukogupäevad), Luuletada on mõnus (Hando Runnel 75 ja Kersti Merilaas 100) ning Kõikjal piilub päkapikke... (Jõulude ootel). Oli ka väljapanekuid ja üritusi.

Väljapanekuid oli 6: jaanuaris Mida loomad talvel teevad?, veebruaris Önnesoov isamaale (Eesti Vabariik 95), märtsis Heal lapsel mitu nime: lihavõtted, munadepühad, kevadpühad, ülestõusmispühad... mais Mai tuli, mai võitis ja päikese tõi (Jutte ja luuletusi kevadest ja emadepäevast), juunis Tõeliselt toredad tegeled (Pettson, Findus, mama Muu ja Vares Sven Nordqvisti ning Juija Wieslanderi lasteraamatutes) ja septembris Suur sügis seisab taevas maani (E. Niit). (Sügis looduses ja inimeste elus).

Üritused olid Saduküla Lasteaed-Alkkooli õpilastele: Emakeelepäeva kirjanduslik

viktoriini; Lasteraamatupäevale pühendatud üritus „Üks lugu – mitu juttu“; Märka loodust enda ümber (mai – looduskaitsekuu. Ettelugemine „Täna loome hiirejutte.“ Lugesime O. Saare „Hiirepoiss Kriips ja rotipoiss Krapss“ ning L. Elliku „Hiir Sennimeri seiklused maakodus“. Üritustel osalejaid kokku 32. Üritusi oli vähem kui 2012. aastal. Põhjus samuti kooli sulgemine. Lasteaiaühma lapsed on enamasti liiga väikesed, et peale ettelugemise ja piltide vaatamise muid üritusi teha. Lasteaia õpetajad laenuvad samuti regulaarselt uusi eakohaseid lasteraamatuid lasteaia ettelugemiseks.

Probleem number üks on muidugi raamatute kallinemine. Sellest tulenevalt saab aasta-aastalt järjest vähem osta uusi raamatuid. Tuntava osa raamatute rahast võtab ära kultuuriperioodika sundtellimine, mis seati sisse eelmise kultuuriministri ajal ning mida ka uus minister kahjuks ära pole muutnud. Arvestamata väikeste külakogude kohaliku lugejaskonda ja tema huvisid, on see sulaselge niigi vähe raha raiskamine. Nii on kirjutanud kokkuvõtte oma tööst raamatukogu juhataja Inna Kübarsepp.

Kokkuvõtte tegemiseks kasutasin raamatukogude aastaaruandeid ja töötajate esitatud küsimuste vastuseid.

Pikknurme karjääri teemadel

Veebruarikuu volikogu istungil oli kindlasti üheks enam kõlapinda tekitanud päevakorrapunkti Puurmani Vallavolikogu arvamuse andmine Keskkonnametile eelnõule Pikknurme dolokivimaardla Pikknurme dolokivikarjääri mäeeraldise kaevandamise loa väljastamise osas. Kuna antud teema on palju kirgi kütnud, siis peame õigeaks siinkohal sellega seonduvat lahata.

Keskkonnametile on OÜ KTM Vara esitanud taotluse kaevandusloa väljastamiseks Pikknurmes dolokivi kaevandamiseks. Enne vastava loa väljastamist või mittenõustumist peab Keskkonnamet küsima kohaliku omavalitsuse arvamust. Seda arvamust saab anda volikogu. 27.11.2013 saabus Puurmani valda kiri koos lisamaterjalidega, kus Keskkonnamet soovib valla seisukohta eelnõule, milles keeldutakse OÜ KTM Vara kaevandusloa väljastamisest. Peamiseks põhjuseks on riigihuvi puudumine ja piisava arvu avatud maardlate olemasolu lähima 50 km raadiuses.

Vallavanem ja volikogu esimees otsustasid, et enne kui antud teema läheb volikogu istungile arvamuse andmiseks, tuleb põhjalikult tutvuda ümbruskonnas tegutsevate karjääridega ja kuulata erinevate osapoolte kogemusi. Selleks otsustati teha jaanuaris väljasõit Pajusi

valda Sopimetsa karjääri, kuid see jäi ilmastikust tulenevatel põhjustel ära (algsest liigne vesi ja seejärel suur külm). Pärast läbirääkimisi õnnestus korraldada karjääri külastus 13. veebruaril ja sedapuhku Pajusi valda Otiisaare karjääri, mis on ümbruskonna suurimaid ja asub 400–500 meetri kaugusel Kalana külast ja Pajus vallamajast. Külastusele olid palutud nii volikoguliikmed kui külaelanike esindajad. Tutvuti karjääri tööga, vaadati lõhkamist ja räägiti Pajusi vallavanema ja abivallavanemaga. Kohtumise lühikokkuvõte oleks, et karjäär ei ole Kalana küla ja sealsel põhjaveel kahjulikku mõju avaldanud. Pajusi valla seisukohast on tegu olulise ettevõtmisega, mis on aidanud valla eelarvet suurendada ja kohalikel inimestel väga soodsalt oma taluteid korrastada.

17.02. toimus ka vallavolikogu maa- ja keskkonnakomisjoni koosolek, kus otsustati, et lõpliku arvamuse väljakujundamise õigus jääb volikoguistungile ning otsustati ette valmistada kaks erinevat seisukohta istungil hääletamiseks – 1) mitte nõustuda Keskkonnametile eelnõuga ja esitada vastav seletuskiri; 2) Keskkonnametile eelnõuga nõustumine (kaevandusloa mitte väljastada). 20.02.2014 toimunud volikogu istungil pandi esmalt hääletusele esimene variant, mis kogus

kohal olnud 9 volikoguliikme seast 7 poolthäält ja 2 vastuhäält. Seega oli volikogu otsus langetatud - mitte nõustuda Keskkonnametile eelnõuga. Puurmani volikogu arvamuse Keskkonnametile kohustuslik. Amet võib jääda oma eelnõule kindlaks ja kaevandusloa mitte väljastada.

Kaevanduse kahjuks räägib fakt, et tegevus toimub allpool põhjavee piiri. See võib kaasa tuua teatud vee-režiimi muutusi, eriti just salvkaevude omanikele, kelle majapidamised asuvad karjääri vahetus läheduses. Nii maa- ja keskkonnakomisjoni istungil kui ka volikogus kinnitati, et juhul kui kaevandusloa Keskkonnametile poolt väljastatakse, on valla kohustus seista oma elanike heaolu eest ja aidata igakülgselt kaasa tekkivate probleemide lahendamisele - näiteks kiire reageerimine ja abi uute kaevude rajamisel, kui peaks kellelgi probleeme tekkima. Kõik keskkonnaga seotud probleemid on põhjalikult kirjeldatud keskkonnamõjude strateegilise hindamise aruandes.

Võimalikul kaevandusel on mitmeid positiivseid külgi. 1. Täiendav tulu valla eelarvesse vähemalt 50 000 eurot aastas, mida on võimalik suunata kohalikesse teedesse ja ka Pikknurme piirkonna elanike heaolu tõstmiseks. 2. Karjääri lähedus annab võimaluse nii kohalikel ela-

nikel kui valla saada senisest soodsamalt materjali teede paremaks muutmiseks. 3. Karjäär loob vähemalt 5-6 uut töökohta. Karjäärini viiv tee asfalteeritakse ja kohalike elanike tarbeks rajatakse kergliiklustee karjääriga seotud Pikknurme-Umbusi teesa juurde.

Ükski otsus, kus on mitmeid eri arvamusi, ei tule väga kergekäeliselt. Nüüdsest on kogu protsess Keskkonnametile ja kaevanduse arendaja kättes. Kui Keskkonnamet otsustab karjääri avamiseks luba mitte anda, siis pannakse kogu protsess seisma ja ilmselt saab alguse kohtutee Keskkonnametile ja arendaja vahel. Kui aga tuleb Keskkonnametilt jaatav vastus, siis algab tihe koostöö valla ja arendaja vahel, et leppida kokku tingimustes, mis puudutavad elanikkonda. Mõistame Pikknurme elanike muresid seoses kaevanduse rajamisega ja teeme omalt poolt kõik, et Pikknurme elanike elukeskkond ei halvene, vaid paraneb. Anname omalt poolt kindla lubaduse, et Puurmani vallavolikogu ja vallavallavolikogu seisavad selle eest kogu hingega. Hoiame teid toimuvaga kursis ja leiame üheskoos lahendused tekkivatele ohtudele.

Aare Järvik
Volikogu esimees
Rauno Kuus
Vallavanem

Eelarve- ja majanduskomisjoni tegemistest

Volikogu eelarve- ja majanduskomisjon on 8-liikmeliine. Sinna kuuluvad Aare Järvik, Rauno Kuus, Elle Kuuse, Margus Möldri, Imbi Sinimets ja Üllar Schaffrik, aseesimees Aare Käärsoo ja esimees Jaak Kask. Komisjon käib koos vastavalt sellele, kuidas koguneb arutlusele tulevaid teemasid. Tuleb tõdeda, et esimesed kuud komisjoni töös on olnud päris sisukad. Peamised arutluse all olnud teemad on suuresti leidnud kajastust ka vallalehes, seda siis kas volikogu esimehe või vallavanema rubriigis.

Põhirõhk on läinud valla 2014. a eelarvele ja selle ülevaatamisele. Oleme kuluridasid üle vaadanud, mõnel pool on natuke koomale tõmmatud, teiselt poolt jälle mõnda eelarverida suurendatud. Kuna käima on minemas nii Spordi- ja kultuurimaja rekonstrueerimise kui

ka kalapääsu ehitamise projekt Puurmani paisule, on oodata suurimat valla eelarvet läbi aegade. Eelarve kontekstis on tegemist valla jaoks suurprojektidega ja valdav osa selleks minevatest vahenditest tuleb EL toetusfondidest. Lõppkokkuvõtteks on eesmärgiks majandada valla käsituses olevate piiratud ressursidega nii, et vallarahvale sellest kõige rohkem tulu tõuseks. Loodan, et edukalt alanud koostöö nii komisjoni sees kui ka teiste komisjonide ja valla asutustega jätkub. Kellel on täpsem huvi tutvuda eelarve- ja majanduskomisjonis arutlusele olnud teemadega, võib külastada valla kodulehel olevat dokumendiregistrit, kuhu eelarve- ja majanduskomisjoni koosolekute protokollid üles pannakse.

Jaak Kask,
komisjoni esimees

Koit Toome on ka inimesena võrratu

Hiljuti ühel reedesel õhtul oli Puurmani loss tuledes ja saal rahvast tulvil. Toimus kontsert, mille piletid olid eelmüügist välja müüdnud 5 päevaga. Esines Koit Toome. Väga raske on edasi anda kontserdielamust ja panna sõnadesse seda positiivset emotsiooni, mida muusika andis. Ma püüan...

Juba enne kontserdi algust, saalis proove tehes, uuris Koit, mis vanuses publikut on oodata. Tal oli soov kokku panna sobiv repertuaar. Koos püüdsime leida

ka parima valguslahenduse. Hämär saal, siis on rahvas julgem. Ja asi toimiski. Koidu kontserdikavas oli lugusid Jaak Joala loomingust kuni tema enda uuemate hittideni. Rahvas laulis kaasa. Nii publik kui artist naustisid kontserti väga. Pärast võttis Koit aega, et teha fännidega pilte, ajada juttu kohalike inimestega, tutvuda lossiga. Ma loodan, et see kontsert pakkus kõigile külastele positiivset elamust. Juba 7. märtsil esineb lossis Tanel Padar. Kohtumiseni!

Kaija Raud

Tasuta nõu psühholoogilt, võlanõustajalt või tugisikult

Üle Eesti on käimas projekt, mille raames on võimalik saada nõu erinevatelt spetsialistidelt - psühholoogidelt, võlanõustajatelt, tugisikutelt. Nõustamist piüütakse korraldada võimalikult inimese elukoha lähedal, koduvallas või lähedalasuvas suuremas linnas ja seda pakutakse inimestele, kelle erinevate takistuste tõttu puudub võimalus või valmisolek oma igapäevaelu hästi korraldada, sh kasutada aktiivselt tööturuteenuseid, minna tööle või säilitada tööd.

Tegemist on Euroopa Sotsiaalfondi poolt finantseeritava projektiga „Multiprobleemidega inimestele vajaduspõhiste teenuste pakumine juhtumipõhise võrgustikutöö pilotteerimise kaudu“, mis on üks osa riiklikust programmist „Tõrkesaamist toetavad hoolekandemeetmed 2012-2014“. Projekti eesmärgiks on aidata raskustes inimeste toimetulekuvõimet parandada ja suurendada nende tööhõivet.

Projekti eelnevad Sotsiaalkindlustusametiga piirkondlikud koordineatorid koos valdade ja linnade sotsiaaltöötajatega. Nad kohtuvad omavalitsuses kohapeal

toimetulekuraskustes inimestega ja suunavad neid erialaspetsialistide juurde nõustamisteenuseid saama.

Tasuta nõustamist on selle projekti kaudu võimalik saada tööealistel inimestel ja nende pereliikmetel, kes on raskustes oma igapäevase elu korraldamisega või töö säilitamisega. Raskustesse sattumise põhjuseid võib olla väga erinevaid - kas on inimene töötuks jäänud või võlgades, tal on vaja hooldada pereliiget või on endal tervisehäired, inimesel ei ole tänasel tööturul toimetulemiseks oskusi või on muud probleemid.

Nõustamisteenused, mida inimesed antud projekti kaudu tasuta saada võivad, on psühholoogiline nõustamine (individaalne ja perenõustamine), võlanõustamine ja tugisikuteenus.

Psühholoogilise nõustamise eesmärgiks on toetada inimesi oma igapäevases elus probleemide lahendamisel ning vajalike elumuutuste tegemiseks uute oskuste ja jõuvarude leidmisel. Psühholoogiline nõustamine annab võimaluse vaadata oma elule

uue pilguga ning leida väljapääs tekkinud ebamugavast ja vahel lootusetuna tunduvast olukorrast.

Perenõustamine on abiks pereliikmete vahel ühise keele leidmisel, konfliktide lahendamisel ning lähedussuhetes raskuste ületamisel. Perenõustamisest on abi ka peres toimunud muutustega toimetulekul ning vajalike elumuutuste tegemiseks ühiste ressursside leidmisel.

Võlanõustamisest võib tuge olla inimestele, kellel on juba tekkinud või tekkinud probleemid võlgadega. Võlanõustaja abistab inimest näiteks võlakohustuste kaardistamisel, majapidamiseelarve korraldamisel, võlanõuet õiguspärasuse hindamisel ja võlausaldajatega läbirääkimisel, õpetab tulevikus võlgnevusi vältima. Võlanõustamine ei muuda võlgasid olematuks, kuid aitab kliendil tekkinud olukorda paremini hinnata. Võlanõustamise eesmärgiks on inimese abistamine majandusliku iseseisvuse säilitamiseks, rahaliste kohustustega toimetulekuks uute oskuste ja

teadmise saamine ning tulevikus võlgnevuste ennetamine.

Tugisikuteenuse sisuks on inimese abistamine juhendamise ja täiendavate jõuvarude otsimise ning kasutamise abil, et aidata tal paremini hakkama saada raskel olukorraga igapäevases elukeskkonnas, asjaajamisel, kontaktide loomisel ja ametiasutuste külastamisel, tema kohustuste täitmisel või õiguste teostamisel.

Kui teil on huvi nõustamise vastu või soovite saada täiendavat infot projekti kohta, tuleks ühendust võtta Sotsiaalkindlustusametiga piirkondliku koordinaatoriga või oma valla sotsiaaltöötajaga (*Karmen Allev, telefon 5334 1408 või 773 7105*). SKA piirkondlikuks koordinaatoriks Jõgevamaal on Merili Laansoo, mobiil 57835580, e-post merili.laansoo@sotsiaalkindlustusamet.ee.

Lisainfot projekti kohta leiab ka Sotsiaalkindlustusamet kodulehelt www.sotsiaalkindlustusamet.ee/ projektid.

Uudiseid koolist

Triin Schaffrik, Timo Tupits ja Berit Kukk.

Õpilasesindus korraldas konkursi „Hea Eeskuju 2014“. Žüriisse kuulusid kõik klassijuhatajad, mõned aineõpetajad ja ÕE liikmed. See on konkurs, kus õpetajad ja kaasõpilased võivad esitada kandidaate, kes on millegi erilise silma paistnud, õpilasi, kes on hea käitumise ja õppimisega ning on aktiivsed koolielus või väljaspool seda. Ta peab olema teistele eeskujuks. Kandidaate olid: Anita Rähn, Berit Kukk, Timo Tupits, Grete Kukk, Kaspar Käärsoo, Maribell Kose, Kerdo Kurs, Sten Zaitsev, Triin Schaffrik, Hanna-Stiina Pettai, Triinu Sinimets, Kaisa Saluste, Lisette-Mai Jaanus, Grete Sirge ja Katrin Kivijärv. Puurmani Mõisakooli HEA EESKUJU 2014 võitjad on

1.- 3. klass Berit Kukk - väga tubli sporditüdruk, lootustandev uisutaja, kes treenib Tartu uisu-

koolis ja jääb aega üle ka õppida väga headele hinnetele. Ta on aktiivne ja osav igal ala, võtab osa kõikidest võistlustest ja saavutab häid tulemusi. On sõbralik ja abivalmis. Berit on julge ja tubli esineja aktustel.

4.-6. klass Timo Tupits - on rõõmsameelne ja töötab tunnisi alati aktiivselt kaasa. On erakordselt viisakas suhtlemisel, võtab osa huviringide tööst: jalgpall, joonistusvõistlused ja koorilaul. Timo motiveerib ka enda eakaaslaste tegelema spordiga.

7.-9. klass Triin Schaffrik - on sõbralik, kohusetundlik, energiline. Talle meeldib tegelda paljude huvitavate asjadega, ei keeldu kunagi abist. Triin on andekas õpilane, mistõttu on olnud olümpiavõitnud maakonnas erinevates ainetes räägivad sellest.

Kaisa Saluste

Küsimustele vastab vilistlane Triin Pekk

1. Mis meenub Sulle Puurmani nime kuulmisel?

Esimesena meenuvad mulle minu ema ja isa, vanaema ja teised pereliikmed. Koheselt meenub kodukoha kaunis mõisahoone, kus aastaid kaksteist koolis sai käidud. Terve elu olen ju elanud siin meie kaunis kodukohas. Eriti meeldib on tõeada, et lossis toimuvad sagedased kultuuriüritused, millest üritan vastavalt võimaluste osa võtta.

2. Millega praegu tegeled? Räägi oma perest.

Elan juba mitu aastat jälle püsivalt Puurmanis. Vahepeal viis töö mind Ida-Virumaale, kus töötasin peaaegu kaks aastat. Praegu olen lapsehoolduspühkudel. Peres on kasvamas 2aasta ja 10 kuu vanune ja mõne nädalane poiss. Praegu veel vanem venna harjub olukorraga ja üritab jõudumööda emmele abiks olla. Eriti meeldib talle

Triin Pekk perega.

asju kätte tuua, mida parajasti pisikese juures toimetades tarvis on, küll siis mähkmed, käterätik kuivatamiseks jms. Elame perega mehe vanemate majas, kus jõudumööda remonti teeme. Oma vanemad on samuti siinsamas, nii on lastel

mõlemad vanavanemad kogu aeg läheduses. Eriti meeldib suuremale lapsele vanavanaema toast head-paremat otsimas käia.

3. Kuidas võib olla Sinu tööst kasu oma koduvalla inimestele?

Olen Ida Prefektuuri töötajate nimistus, kuigi hetkel olen kodune. Minu töö on korrakaitsebüroos, kus töötan politseianalüütikuna. Lihtsamalt öeldes koostan aruandeid ja statistilisi ülevaateid liiklusõnnetuste, vigastatute jms kohta. Otseselt minu tööst koduvallale kasu pole. Osa minu tehtud analüüsides-töödest läksid Ida-Virumaa omavalitsustele, kus sai välja toodud probleemseid kohad teatud maanteelõikudel ja sagedased toimuvad liiklusõnnetused. Valdade võrdluses ka ülevaated statistiliste andmetega. Enamus tehtud töödest olid koostatud vastavate büroode juhtide soovidele, kes kasutasid neid oma töös. Aga kuna inimesed liiklevad ju Eesti piirides kõikjal, siis peaks lõppkokkuvõttes kasu olema minu analüüsides liiklusolukorrale kogu vabariigis.

Ausõna, see on meie valla lugu

See juhtus siis, kui meil oli veel tehas. Tehase kollektiiv pidas Stol ajal tihti praeguse vallamaja saalis kohvikõhtuid. Kutsuti mõni näitleja või muusik esinema ja toidud valmistati perenaiste poolt ühiselt. Oli välja kujunenud, et Mariliis Rumvolt marineeris kala, Maie Kärmas tegi kartulisalatit jne. Käsil oligi just kartulisalati lõikumine, kui keegi tegi sibula hakkimise lihtsustamiseks ratsettepaneku. Kuna salatikogused olid suured, siis oli silmavestamine sellise koguse puhul tõesti valulik. Ja peaperenaine Maie oli nõus, et sibul aetakse läbi hakklihamasina. Saadi kena vedelik, milles hõljusid sibulaebemed. Enne salati lõplikku segamist see ka lisati. Ja siis, kui Maie salatit maitses, oli ehmatus tõeline. Oli nuttu, paanikat ja süüdistusi, sest see värk oli tõesti maitsmisel vänge ja asi tundus rikutud. Uut teha enam ei jõutud ja tuli õhtul see sama salat laudadele panna. Siis selgus, et kõik oli korras, salat maitses hästi ja paanika asjatu. Sibulamahl oli vahepeal jõudnud kartulitesse imbuda ja kartulisalat suurepärase. Alati on vaja esimesest ehmatuses veidi toibuda ja siis otsustada.

Kultuuriüritused märtsis

Lasteaias

Tüdrukute nädal	04.-08. märts
Vastlapäev	04. märts
Naistepäev	07. märts
Etendus „Metsamuusika“	10. märts
Emakeelepäev	14. märts

Mõisakoolis

05.03	kohtumine kirjanik Mika Keraneniga
10.03	Rahvakultuuri Keskuse näitus „Päränd elab“ ja E. Lukka loeng Paastumaarjapäev
14.03	Näitemängupäev

Puurmani raamatukogus

03.03-31.03	näitus „Vanad kannud, vaasid ja karahvinid“
05.03 kell 11.00	„Igal ajal oma lugu“ Kohtumine Tea Valgega, kes räägib oma asjade kogumisest (kannud, vaasid, taldrikud jne.)
10.03	Väljapanek kirjanik Mika Keranen raamatutest „Põnev Supilinna maailm“
15.03	Väarikad raamatujuubelid (näitus)

Kuu lõpupuole uute raamatute tutvustus (kuupäev täpsustamisel)

Puurmani spordi- ja kultuurimajas

16. märtsil kell 11.00 „Tantsime taas 5 elemendi tants.“ Juhendaja Margit Foht. Osalustasu 10 eurot. Palun kindlasti oma osavõtusoovist teatada hiljemalt 13. märtsiks. INFO tel. 58 002 707, ANNELA.

Puurmani noortekeskuses

18. märtsil kell 17.30 mälumängu II voor
Info Aare Järvik aare.jarvik@gmail.com, 528 6574

Tänuavaldus

Jaauarikuus tabas meie peret suur õnnetus – maatas põles meie kodu. Suur tänu kõigile, kes meile selles raskes olukorras appi tõttasid. Teadsime, et meie ümber on head inimesed, kuid seda, et abivalmidust, hoolimist ja headust nõnda palju on, poleks kunagi arvata osanud.

Täname südamest kõiki, kes meid raskes olukorras toetasid ja aitasid! Erilise tänu tahame öelda Puurmani Põllumajandusühistule (eriline tänu Arvi Kingule), Puurmani Vallavalitsusele (eriline tänu Rauno Kuusele) ning perekonnale Pekk sooja ja hubase kodu eest, Puurmani Lasteaiale Siilipesa ning kõikidele lapsevanematele, kes meid toetasid.

Ässa pere

Õnnitleme pisipere sünni puhul

HELENA NOORMÄGI,
vanemad Aire Kivijärv ja
Janis Noormägi

Õnnitleme märtsikuu eakaid sünnipäevalapsi

Asta Kruustük	03.03.1929
Urve Säask-Seask	04.03.1943
Jüri Teugijas	05.03.1936
Ilde Nilender	05.03.1931
Koidula Mangus	06.03.1935
Helju Jõgi	08.03.1928
Malle Kask	09.03.1938
Tõnis Pirn	09.03.1943
Ants Kangur	09.03.1944
Milvi Junts	11.03.1935
Tiiu Martis	11.03.1941
Aleksei Pruel	12.03.1940
Vaike Vaino	16.03.1931
Valli Sell	16.03.1931
Armilde Jukk	17.03.1920
Udo Valge	17.03.1944
Arno Ustav	20.03.1933
Evi Voolaid	20.03.1942
Hugo Jõgi	20.03.1943
Ülo Tupits	21.03.1937
Elmar Praats	25.03.1928
Heili Lauk	25.03.1943
Jaak Õim	26.03.1942
Eli Maanso	27.03.1935
Õie Mäetagas	29.03.1937
Nadežda Siht	30.03.1935

Kirikuvalla raamat on trükikojast saabunud. Kontakttelefon 773 7101 või 5330 7176.

Kirikuteated

Jumalateenistus
Kursi kirikus
igal pühapäeval
kell 12.00.

Eestpalvesoovid ja
hingehoidlik abi
tel. 5649 5407
õp. Sulev Sova

TAASKASUTUSTOAS

11. märtsil 2014. a kell 10.00–17.00

Kogu kaup poole hinnaga

Info telefonil 521 5394 Lidia

Eesti vaimse kultuuripärandi nimistu rändnäitus

PÄRAND ELAB!

Puurmani mõisas
10.-21. märts 2014

Näituse avamine 10. märtsil kell 13.00

KULTUURIMINISTERIUM

RAHVAKULTUURI
KESKUS

Mälestame

Puurmani valla teenetemärgi saaja 2007. a.
JOHANNES KÜTT 1924-2014
TERESA LAUKUS 1924-2014

Ostan PARIMA
HINNAGA seismajäänud:
kodumasinaid/
elektroonikat,
autoromusid, tsikleid,
põllutehnikat, rattaid,
tööriistu, metalli jne.
Transport ja demontaaž
TASUTA! Raha kohe!
Rohkem infot: 5894 7301

PUURKAEVUMESTRID
Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septicite ja süvaveepumpade paigaldus.
Lisainfo tel 50 21 279
www.puurkaevumestrid.ee

Müüa küttepuid!

- 30 cm, 40 cm, 50 cm, 60 cm tegu on lõhutud küttepuid
- 3 meetrised küttepuid

Ostame ka
metsamaad ja
raieõigust!

Info telefonil
501 5619 (Arvi Pettai)

OÜ ASTELMAR

OÜ Astelmar ostab ja
rendib põllumaad!
Võta ühendust ja
leiame just Sulle sobiva
pakkumise!

Kontakt:
501 5619 ja 5349 9274

Puurmani
UUDISED

Toimetaja Ell Maanso
Telefon 773 7101
ell.maanso@neti.ee
Tiraaž 700
Väljaandja Puurmani Vallavalitsus
Trükk OÜ VALI Press